

Standardy Ochrony Małoletnich

w Szkole Podstawowej nr 16 im. Marii Konopnickiej w Bytomiu

Akty prawne na podstawie, których oparte są standardy ochrony małoletnich:

- 1) Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm);
- 2) Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606);
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- 4) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t. j. Dz. U z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
- 5) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (t. j. Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.);
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)

Rozdział I

Objaśnienie terminów

1. **Dyrektorem Szkoły** jest osoba pełniąca funkcję dyrektora w Szkole Podstawowej nr 16 w Bytomiu.
2. **Personelem, Pracownikiem** jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusz, stażysta, praktykant.
3. **Małoletnim** zgodnie z kodeksem cywilnym jest osoba od urodzenia do ukończenia 18 roku życia
4. **Opiekunem dziecka** jest osoba uprawniona do reprezentacji i stanowieniu o dziecku w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/opiekun prawny).
5. **Krzywdzenie dziecka** — należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, a także zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie przez opiekunów.

Krzywdzeniem jest:

- a. **przemoc fizyczna** — czyli celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
- b. **przemoc psychiczna/emocjonalna** — czyli powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.
- c. **przemoc seksualna** - to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),
- d. **przemoc ekonomiczna** - to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,

- e. **zaniedbywanie** - to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego;

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.
2. Pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie odpowiedzialności prawnej zobowiązującej do podejmowania interwencji w sytuacjach krzywdzenia dzieci.
4. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy podejmują działania zgodnie z przyjętą w szkole procedurą podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dzieci.
5. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

Rozdział III

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia ucznia

1. Schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka na terenie placówki przez pracownika lub inną osobę dorosłą:
 - a. W przypadku podejrzenia negatywnego zachowania pracownika placówki popełnionego na szkodę dziecka, pracownik, który zauważył ten fakt ma obowiązek sporządzenia notatki i przekazania jej pedagogowi szkolnemu/pedagogowi specjalnemu/psychologowi lub dyrektorowi szkoły.
 - b. Pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog/dyrektor sporządza opis sytuacji na podstawie rozmów z krzywdzonym dzieckiem, opiekunami dziecka, wychowawcą, nauczycielami i innymi uczniami oraz ustala plan pomocy dziecku.
 - c. Pracownikowi, który dopuścił się krzywdzenia dziecka dyrektor przedstawia konsekwencje nieodpowiedniego zachowania i ustala kontrakt zawierający działania eliminujące ww. zachowania.

- d. Dyrektor szkoły informuje opiekunów dziecka o podjętych działaniach.
- e. W przypadku potwierdzenia podejrzenia, że pracownik dopuścił się przestępstwa na szkodę dziecka, dyrektor placówki informuje opiekunów dziecka oraz pracownika o obowiązku złożenia zawiadomienia o powyższym do odpowiednich instytucji.
- f. Dyrektor szkoły składa zawiadomienie do odpowiednich instytucji.
- g. Krzywdzone dziecko zostaje objęte planem pomocy zapewniającym mu bezpieczeństwo i wsparcie.
- h. Pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog/dyrektor czuwa nad wdrożeniem zaplanowanych działań i monitoruje sytuację, sprawdzając czy działania przyniosły efekty.

2. Schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osobę nieletnią:

- a. Każdy pracownik placówki, który dowiaduje się o fakcie przemocy rówieśniczej, ma obowiązek zgłosić sprawę do wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego/pedagoga specjalnego/psychologa lub dyrektora szkoły.
- b. Wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym/pedagogiem specjalnym/psychologiem przeprowadzają rozmowę wyjaśniającą osobno z dzieckiem poszkodowanym, sprawcą oraz z ich opiekunami, a także z innymi uczniami, którzy mogli być świadkami.
- c. Po przeprowadzeniu rozmów wychowawca i pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog przygotowują plan działania, uwzględniający zarówno plan pomocy dziecku będącemu ofiarą, jak i środki zaradcze względem dziecka będącego sprawcą. Z ww. sytuacji i podjętych działań wychowawca klasy lub pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog sporządza notatkę.
- d. Jeśli wdrożone kroki przyniosą oczekiwane efekty procedura interwencji może się zakończyć.
- e. W przypadkach, gdy zagrożone jest zdrowie i bezpieczeństwo dziecka dyrektor/pedagog szkolny/pedagog specjalny /psycholog/wychowawca zawiadamia odpowiednie instytucje (Sąd Rodzinny /Policja/Prokuratura). O podjętych działaniach informowani są opiekunowie uczniów.
- f. Pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog/wychowawca monitoruje przebieg

realizacji planu i jego skutki względem dzieci.

3. Schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub zaniedbanie ucznia przez jego opiekuna:

- a. W przypadku podejrzenia przez pracownika placówki lub otrzymania przez niego informacji, że dziecko jest krzywdzone w rodzinie, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i zgłoszenia sprawy wychowawcy klasy/pedagogowi szkolnemu/pedagogowi specjalnemu/psychologowi lub dyrektorowi placówki.
- b. Zgłoszona sprawa poddana jest wyjaśnieniu przez wychowawcę klasy/pedagoga szkolnego/pedagoga specjalnego/psychologa.
- c. Wychowawca klasy/pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog podejmują następujące działania:
 - a) przeprowadzają rozmowę z pokrzywdzonym dzieckiem,
 - b) przeprowadzają rozmowę z innymi osobami, które pomogą w ocenie sytuacji,
 - c) w przypadku, gdy zagrożone jest zdrowie i bezpieczeństwo dziecka dyrektor/pedagog szkolny/pedagog specjalny/ psycholog/ wychowawca zawiadamia odpowiednie instytucje (Sąd Rodzinny/ Policja/ Prokuratura /MOPR/ Ośrodek Interwencji Kryzysowej)
 - d) w przypadku, gdy sprawa dotyczy zaniedbań ze strony opiekuna opracowany zostaje plan pomocy dziecku
 - e) plan jest przedstawiony przez pedagoga szkolnego/ pedagoga specjalnego/ psychologa opiekunom dziecka, a wszystkie działania przewidziane w planie pomocy mają na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa i wsparcia.
 - f) Wychowawca/ pedagog szkolny/pedagog specjalny /psycholog monitoruje przebieg realizacji planu i jego skutki względem dziecka.
- d. W przypadku, gdy działania nie przyniosą oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły wraz z pedagogiem szkolnym/pedagogiem specjalnym/psychologiem zawiadamiają odpowiednie instytucje (Sąd Rodzinny/ Policja/ Prokuratura/ MOPR/ Ośrodek Interwencji Kryzysowej) o czym informowani są opiekunowie dziecka

4. Z każdej z wyżej wymienionych interwencji sporządza się notatkę, która jest przechowywana w indywidualnej teczce ucznia.

Rozdział IV

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej Procedury ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet

1. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu tylko w czasie zajęć lekcyjnych które tego wymagają oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Oprogramowanie jest aktualizowane.
3. W przypadku dostępu realizowanego przez pracownika Szkoły, ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik Szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć.

Rozdział V

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim, a personelem placówki

1. Placówka oferuje dzieciom edukację w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.
2. Wszyscy pracownicy placówki, w tym wolontariusze, stażyści oraz praktykanci znają treść dokumentu „Standardy ochrony małoletnich” i stosują w codziennej pracy.
3. Dyrektor monitoruje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.
4. Pracownicy placówki w codziennych kontaktach z dziećmi kierują się następującymi zasadami:
 - a. zachowują cierpliwość i odnoszą się do ucznia z szacunkiem
 - b. uważnie wysłuchują uczniów i starają się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku
 - c. nie zawstydzają ucznia, nie lekceważą, nie upokarzają i nie obrażają
 - d. nie krzyczą, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie)
 - e. nie ujawniają drażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku.
5. Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których kontakt fizyczny z dzieckiem może być stosowany i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym

momencie, uwzględnia wiek dziecka, niepełnosprawność, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

6. Dopuszcza się profesjonalne przytrzymanie dziecka na zasadach holdingu w sytuacjach, gdy w żaden inny sposób nie można powstrzymać ucznia od zachowań agresywnych lub autoagresywnych.

Rozdział VI

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Procedura aktualizowania standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Osobami odpowiedzialnymi za monitorowanie Standardów Ochrony Małoletnich są pedagog szkolny, pedagog specjalny i psycholog szkolny.
3. Pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog szkolny gromadzą informacje na temat realizacji standardów w placówce i opracowują wnioski, które przedstawia dyrektorowi szkoły.
4. W razie konieczności osoby odpowiedzialne opracowują zmiany w obowiązującym Standardzie i przekazują je do zatwierdzenia dyrektorowi szkoły.
5. Dyrektor wprowadza do standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe brzmienie Standardów Ochrony Małoletnich.

Rozdział VII

Zasady i sposób udostępniania rodzicom/ opiekunom oraz małoletnim standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem szkoły ogólnodostępnym dla personelu szkoły, uczniów oraz ich opiekunów.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej szkoły, dostępny w sekretariacie szkoły, bibliotece szkolnej oraz pokoju nauczycielskim.
3. Dokument omawiany jest na pierwszym zebraniu z rodzicami po jego uchwaleniu lub po wprowadzonych zmianach.
4. Opiekunowie podpisują oświadczenie, że zapoznali się ze standardami. Oświadczenie stanowi załącznik do niniejszych standardów.
5. Nauczyciele, wychowawcy na lekcji wychowawczej mają obowiązek zapoznania uczniów

ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz omówienia ich w taki sposób, aby uczniowie mogli go zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.

Załącznik

Bytom, dn.....

**OŚWIADCZENIE OPIEKUNÓW MAŁOLETNICH O ZAPOZNANIU SIĘ
Z OBOWIĄZUJĄCYMI STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 16 W BYTOMIU**

Oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami Ochrony Małoletnich”
obowiązującymi w Szkole Podstawowej nr 16 w Bytomiu – klasa.....

L.p.	Imię i nazwisko dziecka	Podpis rodzica/opiekuna
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		